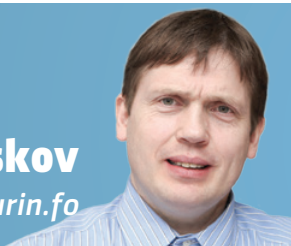

Oddagrein

Eiríkur Lindenskov

eirikur@sosialurin.fo

EFTIRLIT VIÐ MÁTA

Samfelagið hevur brúk fyri, at myndugleikar, stovnar og fólk hava eftirlit við, at landsins lógir verða hildnar. Brotsverk skulu fyrbygast, steðgast og upplárust. Grundleggjandi eftirlit eru lögreglan og tollvaldið. Hóast vit vanliga rokna Føroyar sum eitt av heimsins bestu og tryggastu samfeløgum at liva í, hava vit eisini vit brúk fyri eftiransandi myndugleikum.

Seinastu dagarnar hava vit tó upplivað tvey dømi, sum kunnu seta spurnartekin við, hvussu eftirlit verður framt og útint, og sum styrkja upp undir argument um, at polití og tollvald ikki eiga at hava óavmarkaðar møguleikar at fremja sítt arbeiði.

Í farnu viku var stórsligin

politiatsókn í Klaksvík, har fleiri adressur vórðu kannaðar fyri rúsevni. Løgreglufólk, hundur og útgerð ryktu út – helst eftir eitt stórt forarbeiði, sum er loyniligt fyri almenninginum. Tá ið løgreglan síðani sendi tíðindaskriv út um at-sóknina, tóktist avrikið ikki verða serliga sannførandi. Løgreglan reypaði sær ikki við tí stóra fundinum, men staðfesti, at tey høvdu funnið eina »avmarkaða nøgd« av rúsevnum og ymisk amboð, sum verða brúkt til rúsevni. Trý fólk vórðu handtikin – tvey teirra latin leys aftur mest sum beinanvegin, meðan tann triði var nakað longri í varðhaldi. Tað tóktist ikki veruliga, sum løgreglan hevði fingið tað burtur úr umfatandi rann-

sóknunum, sum tey høvdu ætlað. Upp undir vikuskiftið hoyrdu før-oyingar eisini søguna um unga kvinnu úr Klaksvík, sum varð tikin av tollvaldinum á flogvøllinum í Vágum og varð send tann stóra túrin ígjøgnum skipanina. Hon var kannað á flogvøllinum og send í skannara í Havn, men einki var funnið. Og tá ið kanningarnar vórðu lidnar, var kvinnan sett av á Farstøðini á náttartíð og mátti sjálv syrgja fyri at koma heim.

Eingin er at ivast í, at myndugleikarnir ganga høgt upp í sitt arbeiði og leggja dent á at gera tað ordiligt, men tá ið slík søgan sum tann við tollvaldinum – og lutvíst tann hjá løgregluni – koma fram, er tað ikki við til at styrkja

rættarkenslu og rættvísiskenslu hjá fólki. Sjálvandi verða onkrir hálvir ella heilir 'svipsarar', men teir kunnu skjótt taka burtur av álitinum á polití og tollvald, og tí mugu teir avmarkast so nógv sum gjørligt.

Eftirlit skal verða, men tað skal verða við máta, og tey, sum stíla fyri eftirliti, mugu eisini brúka vit og skil. Vit hava brúk fyri, at eitt rímligt forhold er millum eftirlit og privatlív, og myndugleikarnir mugu í fyrsta lagi gera sítt arbeiði til lítar og í øðrum lagi vísa hógv.

Hendingarnar, sum tað verður sipað til omanfyri, styrkja eisini argumentini hjá teimum, sum ikki vilja lata løgreglu og tollvaldið óavmarkaðar møguleikar at kannar og hava eftirlit við borgarum.

» Tey, sum stíla fyri eftirliti, mugu eisini brúka vit og skil

Lágt promillumark gevur úrslit

Færri fólk koyra ávirkað, og færri ferðsluóhapp eru orsaka av rúsdrekka, eftir at promillumarkið var lækkað

Í 2009 varð promillumarkið fyri bilførarar lækkað úr 0,5 niður í 0,2, og hetta hevur givið úrslit í ferðsluni, staðfestir nýggja álitid um rúsdrekka- og rúsevnispólitikk, sum Almennamálaráðið legði fram fríggjadagin.

– Tøll frá løgregluni árinu 2008 til 2014 vísa eisini greitt, at talið av ferðsluóhappum orsakað av rúsdrekka eru í minking. Í 2008 vóru 165 ákærur móti persónum fyri at bróta ferðslulógina vegna promillukoyring og í 2015 vóru 105. Talið hevur verið stóðugt fallandi hesi árinu, undantikið í 2010 – árið eftir, at ferðslulógin varð herd. Tá varð talið av ákærum 99, stendur at lesa í álitinum.

Har verður eisini víst á, at jaligi virknaðurin av at seta promillumørkini niður sæst bert aftur, um reglan verður handhevd.

– Besti mátin at handheva ásetingina er við at

steðga tilvildarligum bilførarum og lata teir blása í alkohólmátarar. Handhevdanin eigur at verða stuðlað av upplýsingarherferðum, ið hava til endamáls at tryggja, at fólk vita, hvat hendir, um tey verða steðgað av løgregluni.

Í rúsdrekka pólitikkinum verður mælt til at tryggja, at lága promillumarkið verður handhevd. Eisini verður mælt til framhaldandi at stuðla hesi handhevdan við upplýsingarherferðum.

eydun@sosialurin.fo

» G! er í góðum formi

UMRØÐA
SÍÐA 10-14

» Fiski-vinnan bíðar eftir nýggjari lóg

TÍÐINDI SÍÐA 9

Uppsjóvar-fiskur gevur pengar í kassan

Seinasta uppgerðin hjá Hagstovu Føroya yvir útflutningin vísir, at Føroyar fyrstu fimm mánaðirnar í ár útfluttu vørur – í høvuðsheitum alilaks og fisk – fyri 2,515 milliardir krónur. Hetta er 9 prosent meira enn somu tíð í fjør

Útflutningurin av alilaksi var væl minni fyrstu fimm mánaðirnar í ár enn somu tíð í fjør. Í nøgd minkaði útflutningurin við 13 prosentum, og virðið á útflutninginum var 140 milliúnir krónur minni.

Útflutningurin av upp-

sjóvarfiski var nógv størri teir fyrstu mánaðirnar í ár enn somu tíð í fjør. Í nøgd vaks útflutningurin 86 prosentum, og virðið var 290 milliúnir krónur hægri – og tað var ein vøkstur á 143 prosent.

eydun@sosialurin.fo